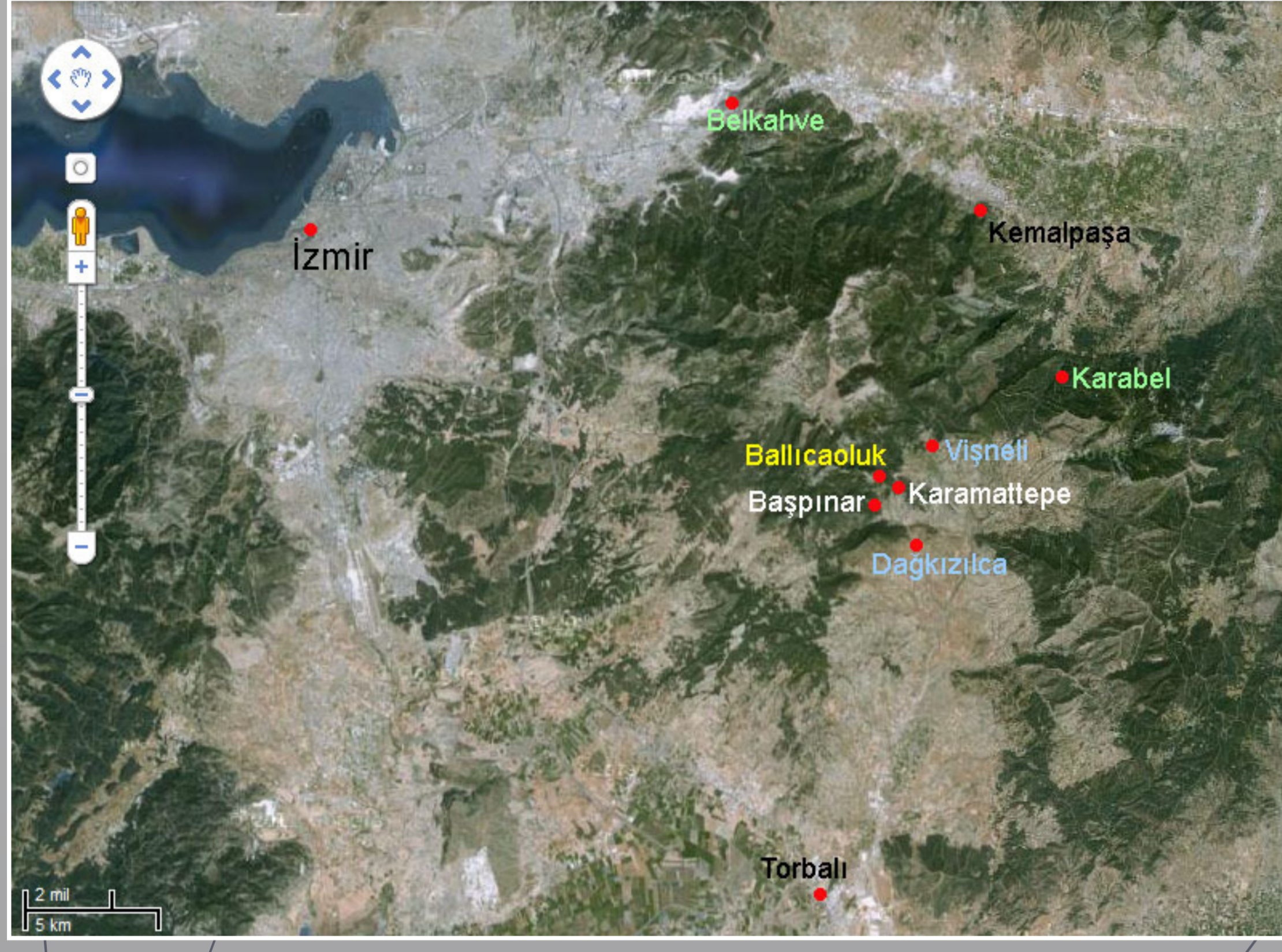

NİF (OLYMPUS) DAĞI ARAŞTIRMA VE KAZI PROJESİ BALLICAOLUK YERLEŞİMİ ÇALIŞMALARI

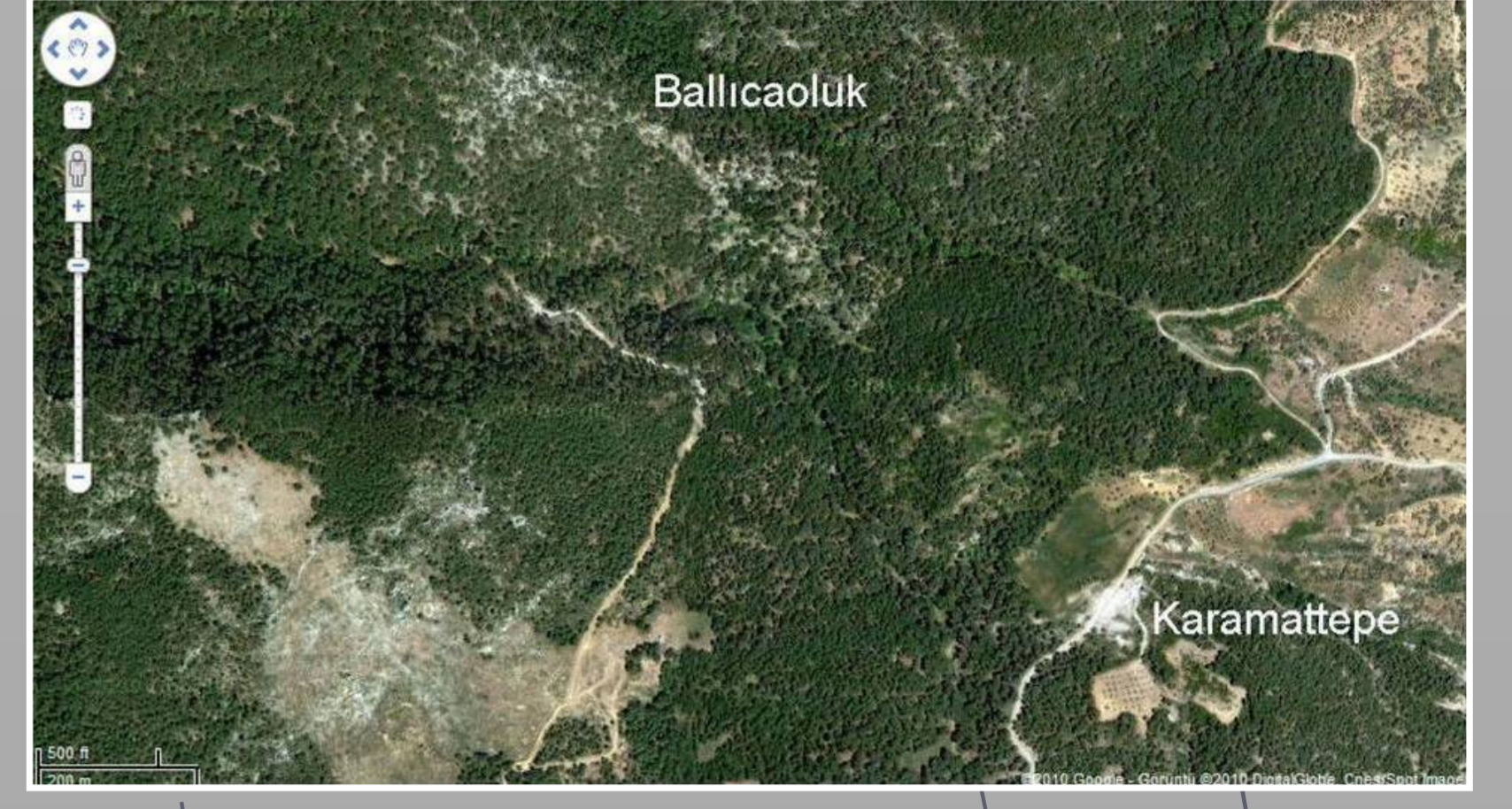
Ballıcaoluk'un konumu (il ve ilçe merkezleri siyah, köyler mavi, dağ geçitleri yeşil, Nif Dağı Kazısı çalışma alanları beyaz ile belirtilmiştir)

Nif (Olympos) Dağı İzmir'in doğusunda, Kemalpaşa (Nymphaion), Buca ve Torbalı ilçelerinin ortak sınırında konumlanır. Kuzeyinde Kemalpaşa Ovası, doğusunda Smyrna - Sardeis yolunu Kaystros (Küçük Menderes) Vadisi'ne bağlayan Karabel Geçidi, güneyinde Torbalı Ovası vardır.

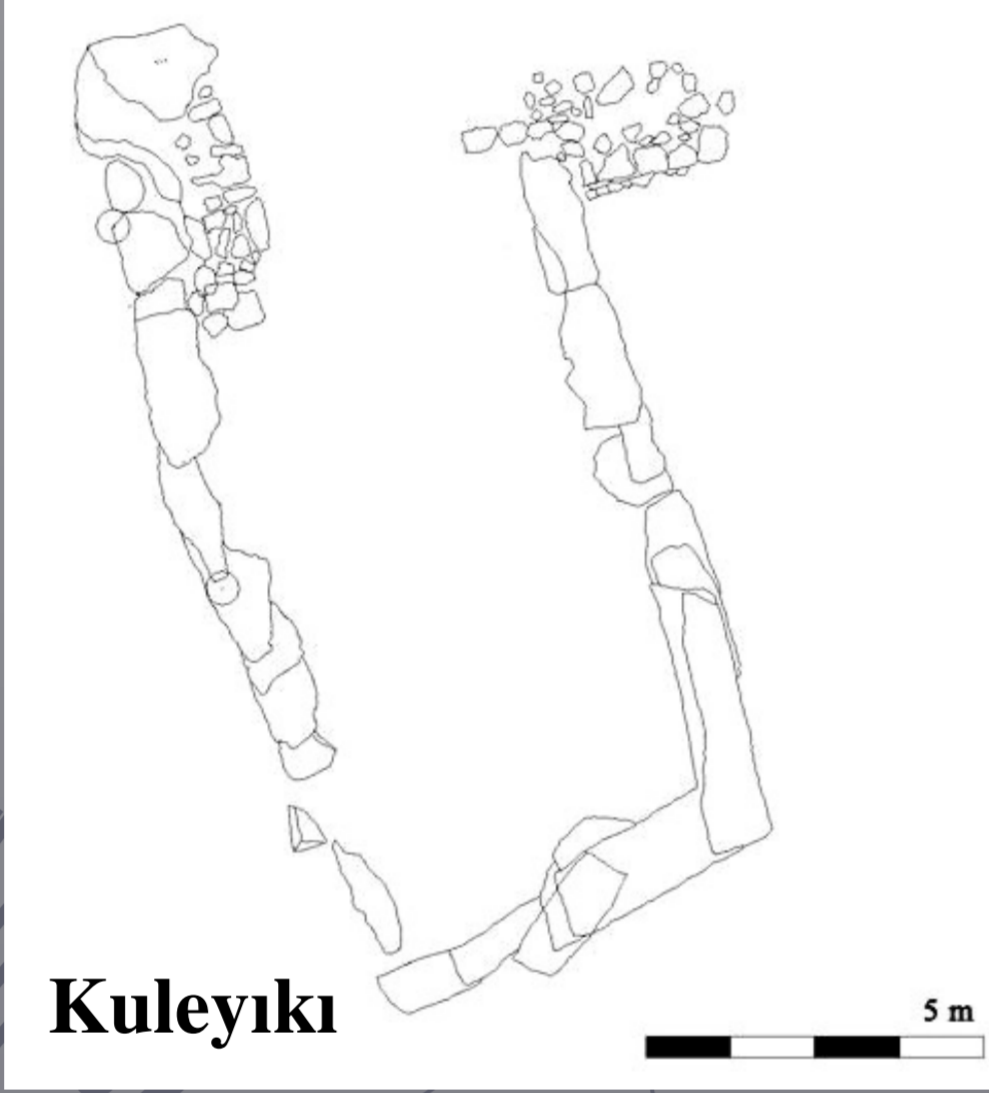
Prof. Dr. Elif Tül Tulunay başkanlığında 1999-2001 yıllarında yaptığımız inceleme gezileriyle başlayan Nif (Olympos) Dağı'ndaki çalışmalarımız, 2004-2005 yıllarında yüzey araştırmalarıyla devam etti ve 2006 yılında da Bakanlar Kurulu kararıyla Nif (Olympos) Dağı Kazısı'na başladık.

Ballıcaoluk'ta 2004 ve 2005'teki yüzey araştırmalarımızda yapılan plan ve röleve çalışmalarının ardından temizlik, sondaj ve kazılar 2008 yılında başlamış, 2009 ve 2010 yıllarında da sürdürülmüştür.

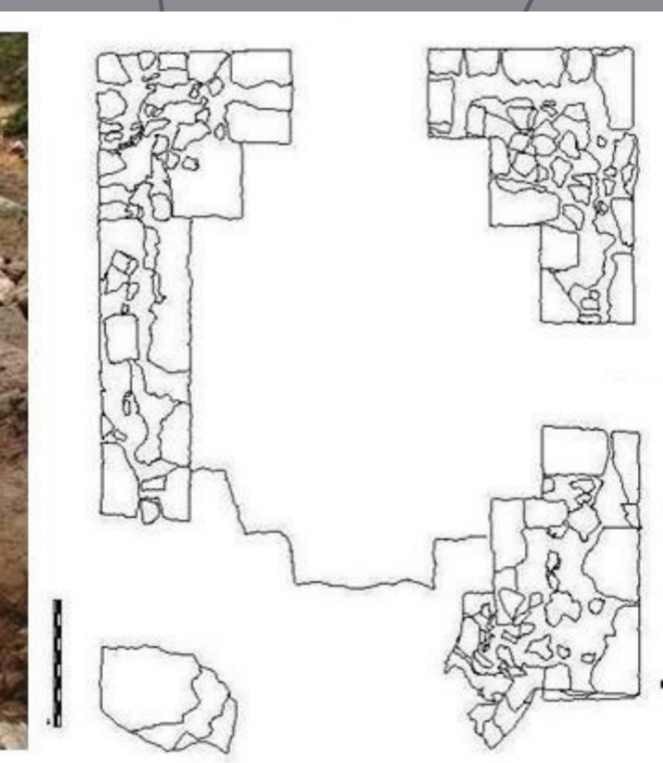
Ballıcaoluk yerleşimi, Karamattepe'nin kuzeydoğusunda, Haciefendi Deresi ve Narlı Dere'nin oluşturduğu iki derin vadiyle çevrili kayalık bir tepede yerindedir. Diğer yamaçları sarp olan tepeye ulaşım, Karamattepe'nin karşısındaki doğu yamaçtan mümkündür. Orman arazisi içindeki doğu-batı doğrultulu tepenin en yüksek yeri 570 m, kapladığı alan yaklaşık 35000 m²'dir.

Ok uçları

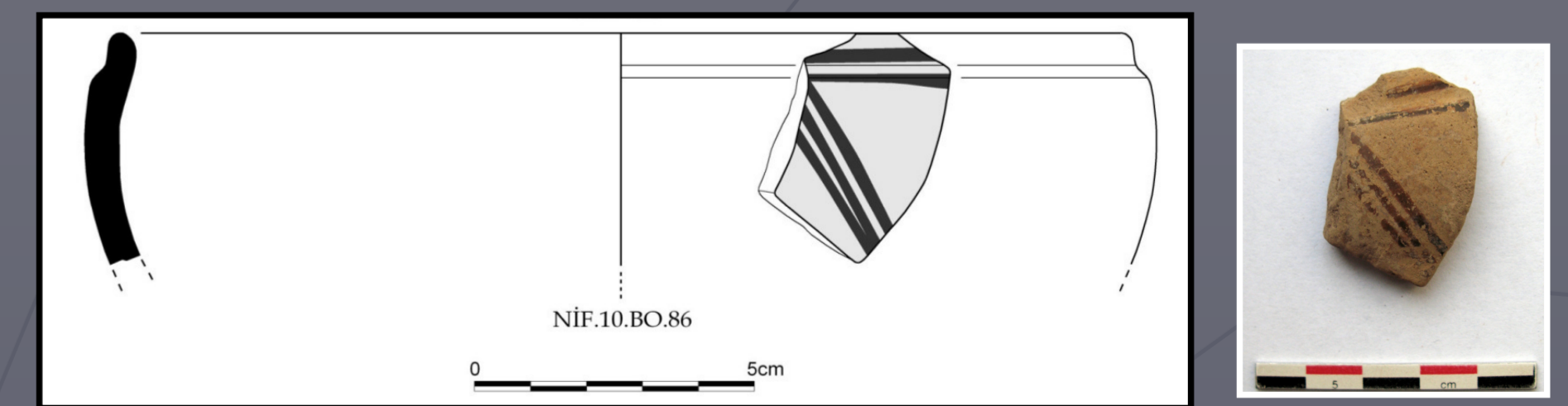
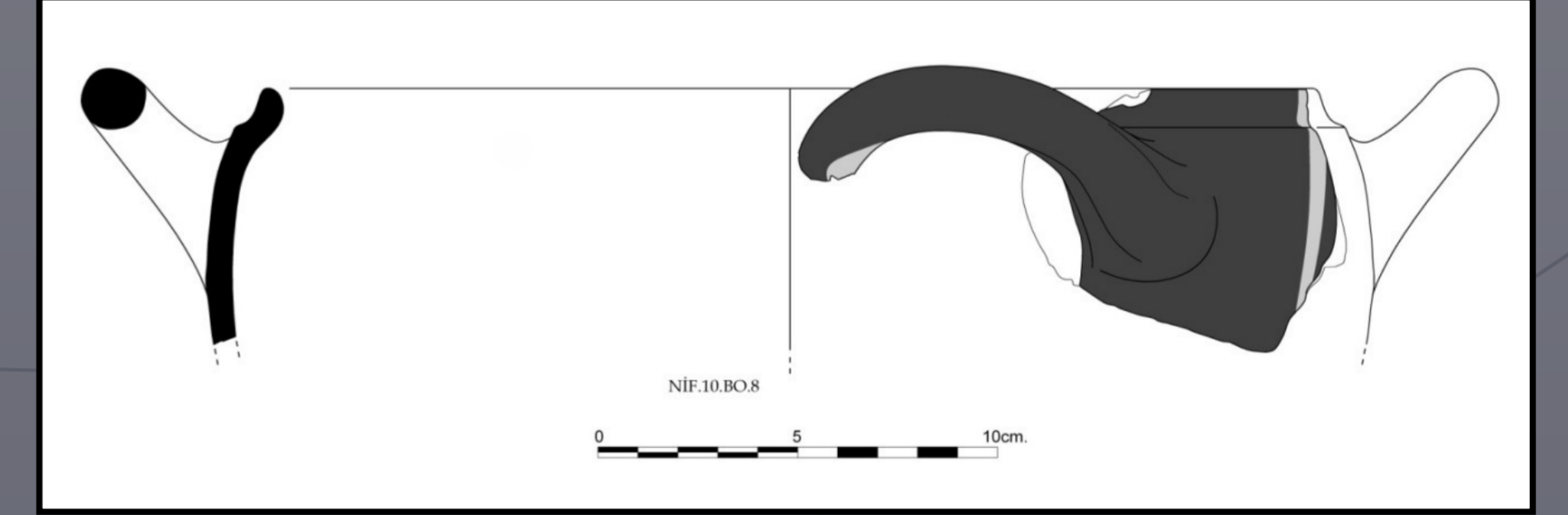
Kuleyıkı

Ballıcaoluk'taki surlarda doğal tahkimatın yani dik yamaçlar ve kayalıkların da sur sisteminin bir parçası olarak yer aldığı görülmektedir. Ballıcaoluk'taki tek kule, yörede "Kuleyıkı" olarak adlandırılan, güney yamaçta doğal kaya üzerine oturtulmuş, surdan bağımsız dikdörtgen planlı bir kuledir. Torbalı Ovası ve Karabel Geçidi'ne giden yola hakim konumu nedeniyle bu kulenin gözetleme işlevinde kullanıldığı düşünülmektedir. Duvarlarda genellikle dikdörtgen, bazen trapezoid biçimli, ocak yüzü iri bloklar kullanılmıştır. Duvar örgüsü düzensizdir, kenet ya da harç izine rastlanmamıştır ama bloklarda anathyrosis mevcuttur. Bu görüntüsüyle Ballıcaoluk surlarını ve Kuleyıkı'yı Geç Klasik-Erken Hellenistik Döneme tarihlenmek mümkündür.

Ballıcaoluk'ta yüzeyde ve kazılarda bulunan keramikler, M.Ö. 7. yüzyıldan Bizans Dönemi'ne değin uzanan çeşitli yerleşim evrelerine işaret etmektedir. Geç Geometrik ve Arkaik Dönem'e ait keramikler sınırlı sayıda örnekle temsil edilmektedir; bunlara ait tabakalar ve mimari kalıntılar henüz belirlenmemiştir. M.Ö. 4.-3.yüzyılın ilk yarısına ait siyah sırlı kase parçaları yanı sıra M.Ö. 2. yüzyıla tarihlenen krater, kase ve balık tabağı gibi formlardaki Hellenistik keramikler en yoğun buluntu grubunu oluşturmaktadır. Roma ve Bizans Dönem'ine ait az sayıda keramik de mevcuttur. Tepenin çeşitli kesimlerinde, özellikle de Kuleyıkı çevresinde bulunan dokuma tezgahı ağırlıkları ve kabartmalı bir kaseye ait pişmiş toprak kalıp parçası, yerleşimdeki üretim etkinliğinin kanıtlarıdır. Çoğunluğu piramidal formulu olan pişmiş toprak ağırlıklar ve kalıp parçası Hellenistik Dönem'e tarihlenmektedir.

Keramik buluntular ve ok uçlarının Karamattepe'dekilerle paralellik göstermesi, birbirine yakın bu iki yerleşim arasında bir ilişkinin varlığına işaret etmektedir.

Geç Geometrik – Arkaik Dönem keramikleri

Kabartmalı kaseye ait kalıp parçası, M.Ö. 2. yüzyıl

Hellenistik Dönem keramikleri

Ballıcaoluk keramik buluntuları Uzman Arkeolog Mustafa Bilgin (M.A.), ok uçları ve diğer metal buluntuları ise

Ar. Gör. Dr. Daniş Baykan tarafından Nif (Olympos) Dağı Kazısının diğer buluntularıyla birlikte değerlendirilmektedir.

Ar. Gör. Dr. Müjde TÜRKMEN, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Klasik Arkeoloji Ana Bilim Dalı ✉ mturkmen@istanbul.edu.tr